

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 5. kolovoza 2009.

Proročka snaga lika svetog Ivana Marije Vianneya

Draga braćo i sestre!

U današnjoj katehezi htio bih kratko prikazati ivot svetog arškog upnika, ističući neka njegova obiljeja koja mogu posluiti kao primjer i za svećenike našeg doba, koje je zacijelo drukčije od onoga u kojem je on ivio, ali je, po mnogočemu, označeno istim temeljnim ljudskim i duhovnim izazovima. Upravo jučer se navršilo 150 godina od njegova rođenja za nebo: naime, bila su dva sata ujutro 4. kolovoza 1859. kada je sveti Ivan Krstitelj Maria Vianney, pošto je okončao svoj zemaljski ivot, otišao ususret Nebeskom ocu da primi u baštinu kraljevstvo pripravljeno od stvaranja svijeta za one koji vjerno slijede njegov nauk (usp. Mt 25,34). Mora da je veliko slavlje zavlдалo u raju kada je u nj kročio jedan tako gorljivi pastir! Kakav li mu je samo doček upriličilo mnoštvo sinova pomirenih s Ocem, po njegovu djelovanju kao upnika i ispovjednika! Zbog te sam obljetnice proglasio Svećeničku godinu koja, kao što se zna, ima za temu Vjernost Krista, vjernost svećenika. O svetosti ovisi vjerodostojnost svjedočanstva i, u konačnici, djelotvornost samog poslanja svakog svećenika.

Ivan Maria Vianney rođen je u seocetu Dardilly 8. svibnja 1786. u seljačkoj obitelji, siromašnoj materijalnim dobrima, ali bogatoj čovjekoljubljem i vjerom. Kršten, prema dobrom običaju iz toga vremena, istoga dana kada je i rođen, u djetinjstvu i mladosti radio je na poljima i vodio stoku na ispašu, tako da je sa 17 godina bio još uvijek nepismen. No, zato je znao napamet molitve koje ga je naučila pobona majka i hranio se vjerskim osjećajem kojim je odisalo kućno ognjište. ivotopisci opisuju kako se, još od najranije mladosti, nastojao suobličiti Bojoj volji i u najskromnijim

poslovima. U duši je gajio elju da postane svećenik, ali mu to nije bilo nimalo lako ostvariti. Do svećeničkog je ređenja prispio nakon mnogih nevolja i nerazumijevanja, zahvaljujući pomoći mudrih svećenika, koji se nisu zaustavljali na njegovim ljudskim ograničenjima, već su znali gledati dalje, naslućujući obzore svetosti koji su se ocrtavali u tome uistinu jedinstvenom mladiću. Tako je 23. lipnja 1815. zaređen za đakona a 13. kolovoza iduće godine za svećenika. Konačno, u 29. godini ivota, nakon mnogih dvojbi, brojnih neuspjeha i puno suza, mogao je stati za Gospodinov oltar i ostvariti svoj ivotni san.

Sveti arški upnik uvijek je iskazivao najveće štovanje prema primljenom daru. Govorio je: "O kako je svećeništvo veliko! To ćemo shvatiti tek na nebu... Kada bismo to shvatili ovdje na zemlji umrli bismo, ne od straha, već od ljubavi" (Abbe Monnin, *Esprit du Cure d'Ars*, str. 113). Jednom se, pak, još dok je bio dječak, povjerio majci: "Kada bih bio svećenik, htio bih osvojiti mnoge duše" (Abbe Monnin, *Proces de l'ordinaire*, str. 1064). I tako je i bilo. U pastoralnoj slubi, koliko jednostavnoj toliko izvanredno plodnoj, taj se nepoznati upnik iz zabačenog sela s juga Francuske uspio u tolikoj mjeri poistovjetiti s vlastitom slubom, da je, također na vidljiv i svima prepoznatljiv način, postao alter Christus, slika Dobrog pastira, koji, za razliku od najamnika, polae ivot za svoje ovce (usp. Iv 10, 11). Po primjeru Dobrog pastira, on je poloio svoj ivot u desetljećima svoje svećeničke slube. Njegov je ivot bio iva kateheza, koja bi postala veoma učinkovita kada bi ga narod promatrao dok slavi misu, zadržava se u klanjanju pred Presvetim ili provodi više sati u ispovjedaonici.

Središte čitava njegova ivota bila je dakle euharistija, koju je slavio s velikom ljubavlju, pobonošću i štovanjem. Druga temeljna karakteristika toga izvanrednog svećeničkog lika bila je revna sluba ispovijedanja. On je u praksi sakramenta pokore prepoznavao logično i prirodno ispunjenje svećeničkog apostolata, u poslušnosti Kristovoj zapovijedi: "Kojima otpustite grijehe, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im" (Iv 20, 23). Sveti Ivan Maria Vianney isticao se stoga kao vrsni i neumorni ispovjednik i duhovni učitelj. Nošen "istim duhovnim poletom" odlazio bi s oltara u ispovjedaonicu, gdje je boravio veliki dio dana, i nastojao je na svaki način, propovijedu i uvjerljivim savjetom, pomoći upljanima da otkriju značenje i ljepotu sakramentalne pokore, ukazujući im na nju kao na duboki zahtjev euharistijske prisutnosti (usp. Pismo svećenicima za Svećeničku godinu).

Pastoralne metode svetog Ivana Marije Vianneya mogle bi se na prvi pogled činiti nedovoljno prikladnima za današnje društvene i kulturne prilike. Doista, kako bi ga mogao nasljedovati jedan današnji svećenik, u svijetu koji je toliko drukčiji? Ako je točno da se vremena mijenjaju i da su mnoge karizme tipične za osobu, te dakle neponovljive, postoji ipak jedan stil ivota i temeljna tenja koju smo svi pozvani njegovati. Ako malo bolje pogledamo, ono što je svetog arškog upnika učinilo svetim bila je njegova ponizna vjernost poslanju na koje ga je Bog pozvao; bilo je to isto tako njegovo stalno predanje, s punim pouzdanjem, u ruke Boje providnosti. On je uspio dotaknuti srca ljudi ne snagom vlastitih ljudskih sposobnosti, niti oslanjajući se isključivo na, premda hvalevrijedno, vlastito htijenje; ne, on je osvajao duše saopćavajući im ono što je duboko u sebi

ivio, to jest svoje prijateljstvo s Isusom. Bio je "zaljubljen" u Krista i prava tajna njegova pastoralnog uspjeha bila je ljubav koju je gajio prema euharistijskom otajstvu naviještanom, slavljenom i ivljenom, koje je postalo ljubav prema Kristovu stadi, kršćanima i prema svima onima koji traе Boga. Njegovo nas svjedočanstvo podsjeća, draga braćo i sestre, da za svakog krštenika, a još više za svećenika, euharistija "nije jednostavno neki događaj s dva protagonista, dijalog između Boga i mene. Euharistijsko zajedništvo tei potpunoj preobrazbi vlastitog ivota. Ono nezadrivom snagom raskriljuje vrata čovjekove nutrine i čini nas novim ljudima" (*Joseph Ratzinger, La Comunione nella Chiesa (Zajedništvo u Crkvi), str. 80*).

Nikako ne elimo lik svetog Ivana Marije Vianneya svesti na puki primjer – pa bio on ne znam kako divan – pobone duhovnosti 19. vijeka. Nuno je naprotiv shvatiti proročku snagu koja označava njegovu ljudsku i svećeničku osobnost koja je veoma aktualna. U Francuskoj iz doba nakon Francuske revolucije u kojoj je vladala neka vrsta "diktature racionalizma" koja je imala za cilj zatrti samu prisutnost svećenika i Crkve u društvu, on je ivio, najprije – u mladosti – junačku skrovitost, pješakeći noću kilometrima da bi mogao sudjelovati na misi. Zatim se – kao svećenik – istaknuo jedinstvenom i plodnom pastoralnom kreativnošću, koja je kadra pokazati da racionalizam, koji je tada zavladao, nije mogao zadovoljiti istinske čovjekove potrebe te dakle, u konačnici, nikako nije bio model ivota po kojem se treba ivjeti.

Draga braćo i sestre, 150 godina nakon smrti svetog arškog upnika, izazovi današnjeg društva nisu ništa manje zahtjevni, štoviše moda su postali i sloeniji. Ako je tada postojala "diktatura racionalizma", u današnje se vrijeme u mnogim sredinama biljei neka vrsta "diktature relativizma". I jedno i drugo predstavlja pogrešan odgovor na opravdan čovjekov zahtjev da koristi vlastiti razum kao distinktivni i konstitutivni element vlastitog identiteta. Racionalizam je bio neprikladan jer nije vodio računa o ljudskim ograničenjima i htio je uzdići razum toliko da bude jedino mjerilo svega, pretvorivši ga u neko boanstvo; suvremeni relativizam pak zatire razum, jer tvrdi da čovjek moe sa sigurnošću poznavati samo ono što ulazi u područje i granice pozitivne znanosti. Danas međutim, kao i onda, čovjek "koji poput prosjaka traga za smislom i puninom" upušta se u stalno traenje iscrpnih odgovora na temeljna pitanja koja ne prestaje postavljati.

Oci na Drugom vatikanskom koncilu imali su itekako pred očima tu "eđ za istinom", koja gori u srcu svakog čovjeka, kada su rekli da je zadatak svećenika, "kao odgojitelja u vjeri", izgrađivati "pravu kršćansku zajednicu" koja je kadra "svim ljudima pripravljati put prema Kristu" i "na pravi majčinski način" se ophoditi prema njima, pokazujući ili krčeći onima koji ne vjeruju "put do Krista i njegove Crkve" te predstavljajući za one koji već vjeruju "poticaj, hranu i potporu za duhovnu borbu" (usp. *Presbyterorum ordinis*, 6). Nauk koji nam u vezi s tim nastavlja prenositi sveti arški upnik je da, na temelju toga pastoralnog zauzimanja, svećenik mora ostvariti duboko sjedinjenje s Kristom, koje će njegovati i koje će rasti iz dana u dan. Samo ako je zaljubljen u Krista, svećenik će moći sve učiti tome jedinstvu, tome dubokom prijateljstvu s boanskim Učiteljem, moći će dotaći srca ljudi i otvoriti ih milosrdnoj Gospodinovoj ljubavi. Samo će tako, posljedično, moći unijeti oduševljenje i duhovnu ivotnost u zajednice koje im Gospodin povjerava. Molimo da, po zagovoru

svetog Ivana Marije Vianneya, Bog svojoj Crkvi udijeli dar svetih svećenika te da poraste u vjernicima elja da podupiru i pomau svojeg svećenika. Povjerimo taj zagovor Mariji, koju upravo danas zazivamo kao Gospu Snjenu.